

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Capvt VI. Idem (a) Basileensi, & (b) Bellicensi Episcopi, & Abbati S. Mariæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74526)

veniamus ad specialem rationem præsentis decisionis.

8.
Traditur
ratio ab-
dendi.

Præsentis ergo decisio aperta nititur ratione, nam impeditus, negligens dici non potest, cum facultas agendi præcedere debeat, *l. multum, vers. final. C. si quis alteri*, & qui experiundi facultatem non habet, negligens dici non potest, *l. annus, ff. de calumniat. l. in omnibus ff. de noxal. l. si servus, C. eodem, cap. Biduum 2. q. 6.* unde vulgò docetur impeditis agere præscriptionem non currere, ut probavi in *cap. cum nobis, cap. ex transmissa, de præscript.* & omne tempus adversus impeditum non currit, immò sistit, seu dormit, ut contingit in filio durante patris potestate, *l. 1. §. final. C. de annali except.* & in muliere constante matrimonio, *l. si fundum, 16. ff. de fundo dotal. & in pupillo, l. bonæ fidei 48. ff. de acq. rer. dom. in minore 25. auctor. l. final. C. in quibus causis in integrum restit.* in Ecclesia, defuncto ejus Prælate, *cap. de quarta, cap. ex transmissa, de præscript.* unde cum in præsentis specie G. Archiepiscopus impediens esset, quia in exilium missus erat à Richardo Angliæ Rege, negligens dici non poterat, & per consequens contra ipsum nec currere tempus à Lateran. Concilio ad conferenda beneficia præscriptum.

9.
Dissolvitur
dubitandi
ratio.

Nec obstat dubitandi ratio supra adducta, ex *d. l. etiam, 45. ff. de minorib.* cui satisfacit Glossa ibi, dum asserit in eo textu usucapionem fuisse exceptam contra prædecessorem pupilli, & ita compleri posse adversus ipsum, licet contra illum inchoari non possit, *l. bonæ fidei, 48. ff. de acq. rer. do-*

minio. Nec obstant textus in *d. l. item hi, cap. final. de elect.* nam omisâ questione illâ, an præscriptio cesset non solum contra impeditum impedito iuris, sed etiam contra impeditum impedito facti, quam disputat Pinellus in *authenrica nisi tricennali, à num. 42. C. de bonis maternis.* Respondetur, jura illa procedere quando impediti potuerunt remove impedimentum, & fuerunt negligens in eo removendo; nam impedimentum ut faciat sistere cursura temporis, tale debet esse, ut remove minimè possit, *l. sed est, §. 2. ff. ex quibus caus. n. ajn.* At verò Archiepiscopus in præsentis non potuit tollere impedimentum redeundo ad propriam Ecclesiam, cum exul esset à propria sede jussu Richardi Regis. Nec obstat augmentum primum, nam impedimentum Archiepiscopi in præsentis specie non fuit ortum immediatè ex ejus tacto, sed potiùs ex injusto præcepto Regis, qui eum à propria sede exulare fecerat. Nec obstat ultimum augmentum, cui communiter DD. satisfaciunt, apud Jul. Lavorum *d. cap. 15. num. 64.* discrimen constituendo inter suspensum ab homine, & suspensum à jure, ita ut suspensus ab homine eligere possit, secus verò suspensus à jure. Quam distinctione omisâ, quam examinavi in *cap. cum inter R. de elect.* dicendum est nullam suspensionem ab homine, vel à jure impositam in præsentis casu Archiepiscopum contraxisse, sed illum suspensum dici, quia cum exul esset à propria Sede Regis jussu, officium suum non exercebat, ideoque lato modo suspensus ab officio reperiebatur.

CAPVT VI.

Idem (a) Basileensi, & (b) Bellicensi Episcopi, & Abbati S. Mariae.

CUM nostris olim fuit auribus intimatum, quod Præpositura Ecclesiæ (c) Lausannensis, tempore tantum vacasset, ut secundum statuta Lateranensis Concilii ad nos esset ejus donatio devoluta: nos volentes ven. fr. n. Episcopo, & dil. fil. Canonico Laudanen. specialem gratiam exhibere, atque de nostro eis meritum comparare, ipsis per scripta mandavimus, ut Præposituram ipsam dil. fil. B. Subd. nostro Thesaurario Lausan. conferre sine qualibet difficultate curarent, & cum in Præpositum assumptus esset ab eis. Thesaurariam ipsius Ecclesiæ, cujus ad eisdem Episcopum, & Canonicos assignatio proponebatur de jure spectare, personæ idoneæ assignarent. Ne autem beneficium Apostolicæ provisionis remaneret aliquatenus imperfectum, dil. fil. Altæ Ripæ, & fontis Andriæ Abbatibus, & Priori Vallis Transversæ dedimus in mandatis, ut si præfati Episcopus, & Canonici mandatum nostrum negligenter adimplere, ipsi submoto cujus. contradicte, & ap. ob. si niterentur veritate præmissâ illud exequi non tardarent, eos appel. rem. per dist. ec. cohibentes, qui se mandato nostro temerè ducerent opponendos. Verum præfati Episcopus, & Canonici litteris nostris receptis prædictam Præposituram non vacare dixerunt, quia licet ille, qui Præpositus fuerat in Episcopum fuisset assumptus, ad ipsam tamen Præposituram post consecrationem denuò fuerat ab ipsis (d) electus, & eam, sicut antea, possidebat: quod jam dicti Abbates, & Prior dixerunt contrarium esse (e) juri, nisi hoc eis specialiter ab Apostolica Sede fuisset indultum: qui ipsam Præposituram de jure vacantem auctoritate Apostolicâ, quâ videbantur esse fulti, præfato Subdiacono nostro assignarunt corporaliter possidendam, ipsis Canonicis, nisi infra octo dies eidem, sicut suo Præposito, humiliter obedirent, Ecclesiæ interdicens ingressum. *Et infra:* In cujus præsentia eum prædicta, & alia fuissent per nuncium dicti Subdiaconi nostri relata, nuntius partis adversæ proposuit, quod postquam Dominus suus Sessuen. Episcopus, qui Præpositus fuerat Lausanen. fuit in Episcopum consecratus, Lausan. Capitulum ei Præposituram illam iteratò contulit, & concessit habendam: in hoc utilitatem Ecclesiæ suæ, necessitatem,

statem, nec non & antiquum consuetudinem attendentes, Episcopus Lausan. videns quam plurimum utile & necessariam Ecclesiæ suæ, quod à Canonicis suis super hoc factum fuerat, approbavit, cui tanquam Præposito à Canonicis, & etiam ab ipso Thefaurario est honor impetratus. Memoratus verò Thefaurarius postmodum ad Ecclesiæ Romanam accedens, & suppressens omnia, quæ fuerant tam ab Episcopo, quam à Canonicis dictis acta, nobis Præposituram illam vacare suggestit. Quare super assignanda sibi Præpositura litteras impetravit à nobis, quas multis ex causis proponebat esse per veri suppressionem, & falsi (f) suggestionem obtentas, pro parte domini sui Sedun. utilitatem, consuetudinem, & necessitatem allegans, quæ Thefaurarius suppresserat memoratus. *Et infra:* E contra l. partis adversæ nuntius proponebat, & rationibus multis Præposituram illam vacare monstrabat, & vacantem Thefaurario Lausan. auctoritate superioris, ad quem fuerat secundum statuta Later. Concilii donatio devoluta, concessam: ratione etiam insuper monstrare multipliciter conabatur, quod dictus Sedun. Episcopus ad Præposituram Lausan. à qua fuerat ad regimen Episcopatus assumptus, post consecrationem suam eligi minimè potuisset, cum ei super hoc sacrorum canonum instituta repugnent. Dicebat etenim Præposituram illam alia ratione vacare, eo quod illi, quorum erat donatio, assumpto eo in Episcopum, concedere præsumperunt, cum secundum statuta Concilii prædicti, qui receperit, debeat quod contra sacros canones accepit, amittere; & qui dedit, largiendi potestate privari debeat. Ostendebat etiam assertionibus multis, quod pro ipso Sedun. Episcopo utilitas, consuetudo, & necessitas, quas nuntius ejus in causæ suæ subsidium allegarat, minimè faciebant, cum hæc potiùs mendicata suffragia, quam suæ causæ vera subsidia viderentur. Unde nuntius ipse petebat, ut quod à supradictis iudicibus factum fuerat, dignaremur auctoritate Apostolicâ confirmare, & ab ipsa Præpositura Sedun. Episcopum amovere. Cum igitur hæc, & multa alia ab utraque parte in ejusdem Cardinalis essent præsentia recitata, idem Cardinalis allegationibus auditis utrimque, & munimentis eorum diligenter inspectis, & eis nobis intimatis fideliter, postmodum per sententiam de mandato nostro decrevit, ut quod à memoratis iudicibus factum fuerat obtentu litterarum nostrarum, eo videlicet, quod per falsi suggestionem, & veri suppressionem fuerant impetratæ, cum Præpositura illa non vacaret de facto, quia talis possessio plus (g) habet facti, quam juris, haberetur irritum, & inane. Nos verò sententiam Cardinalis ejusdem ratam habentes, per A. f. v. m. quat. nisi prædictus Sedun. Episcopus sufficienter ostenderit, quod ex indulgentia Sedis Apostolicæ speciali, vel ex alia justa causa, & necessaria ei post consecrationem suam Præpositura concessa fuerit memorata, ipsum ad resignationem ipsius, si sponte noluerit, per cens. eccl. ap. rem. compellatis, & deinde Lausan. Capitulum ad conferendam eam Thefaurario supradicto, ex parte nostra monere diligentius, & inducere procuretis.

NOTÆ.

- (a) *Basileensi.*] Ita legitur in tertia collectio-
ne, sub hoc tit. cap. 3. Basilea civitas est Gal-
liæ in provincia Bisuntina, Lugdunensi s. seu
maxima Sequanorum Augusta, Rauracorum no-
bilis urbs, ad Rhenum sita, in quam translata fuit
Sedes Episcopalis ex Augusta Rauracorum, cujus
Episcopus Justinianus subscripsit Concilio Agrip-
pinensi, cujus Præsuli Valdrico, qui depositus fuit
in Concilio Lateran. sub Innocent. III. rescribit
Pontifex in præfenti, ut referunt Fratres Sarma-
tani tom. 2. Gallia christi. fol. 354.
- (b) *Belicon.*] Belica, aliàs Belicium, vulgò *Belley*,
civitas est Galliæ in eadem provincia, cujus
Episcopus Vincentius subscripsit Concilio Pa-
risiensi 2. & hanc Sedem Episcopalem priùs
fuisse apud Neviduntum, seu civitatem Eque-
stem, nonnulli tradiderunt, ut referunt Caro-
lus à sancto Paulo in *Geograph. sacra*, fol. 152.
Ejus Ecclesiæ Præsuli Benedicto de Langes in
præfenti rescribit Pontifex. Alia de ipsa Ecclesiæ
congresserunt Fratres Sarmatani tom. 2. Gallia
christi. fol. 364.

D. D. Gonzal. in Decretal. Tom. III. Pars I.

(c) *Lausanensi.*] Lausana urbs est in eadem
provincia Bisuntina, ad ripam dextram & se-
ptentrionalem lacus Lemani sita, non longè à
Geneva, in provincia Maxima Sequanorum, in
quam translata fuit Episcopalis Cathedra ex
Aventico, vulgò *Avenche*; & postquam Lausana
ipsa Arverneisibus hæreticis occupata fuit,
translata fuit ipsa Sedes in Friburgum, ut refert
idem Carolus ubi supra, & alia de ipsa Ecclesia
adducunt Fratres Sarmatani tom. 2. Gallia christi.
fol. 626.

(d) *Ab ipsiis est electus.*] Quod Capitulum facere
poterat, & evenisse infra refertur, si mos hic
fuerat, ut Episcopatu jungeretur Præpositura,
vel si adfuerat indulgentia specialis Pontificis,
aut si id necessitas, utilitasve Ecclesiæ, vel quæ
alia justa causa id exigebat, alioquin parendum
erat mandato Pontificis, ut scilicet in obtinenda
Præpositura potior esset Thefaurarius Ecclesiæ
Lausanensis.

(e) *Juri.*] De quo in cap. cum in cunctis, S. I.
ubi probavi, de elect.

(f) *Falsi suggestionem.*] Unde constat decretum
ex falsa causa interpositum nullius momenti
esse

esse, cap. si motu, de prabend. lib. 6. Clement. 1. de prabend. cap. 2. de confirm. iuris, l. nisi legibus, C. si contra jus, l. 36. tit. 16. part. 3. notavit Barbosa tom. 6. in select. ad hunc textum, & probavi latè in cap. super litteris, de rescript.

6. (g) Pluribus haberi facti quàm iuris.] Consonat lex 3. §. 1. ff. de bonor. possess. & possessionem in facto consiliter probatur ex l. denique 19. ff. ex quibus causis maior. l. in bello 12. §. facti, ff. de captivis, l. 1. §. Scavola, ff. si is, qui testamento, l. stipulatio 38. §. hi qui sunt, l. 52. ff. de verb. oblig. Contrarium verò, immò possessionem plurimum iuris habere, constat ex l. possessio 49. ff. de acquir. possess. ibi: Plurimum ex iure possessio mutatur. Unde possessio ius rei dicitur in l. si ea 31. §. 1. ff. de act. empti: & ius possessionis in l. si finita 15. §. si quis metu 35. ff. de damno infecto, l. peregrin 44. ff. de acquir. possess. l. nemo id. C. eod. tit. l. non ideo 5. C. de liber. causa, l. si quis 7. C. ad leg. Jul. de vi publica. Sed utrumque verum est, nam possessio plurimum facti desiderat in apprehensione, & retentione; immò tota ejus substantia à facto pendet, ideoque causa facti dicitur in dicta l. denique 19. & factum vocatur in dicta l. in bello 12. §. facti. Sed quamvis tota

substantialiter in facto consistat, plurimum mutatur à juris dispositione, non quoad substantiam, sed quoad effectus: sequuntur enim iustam possessionem varii effectus, ut usucapio & fructuum acquisitio, actio publiciana, & alii quos enumerant Treutlerus volum. 2. select. disput. 21. thesi 5. per tot. Ant. Matthæus in collect. Pandect. disput. 45. ex num. 46. unde attentè substantià ipsius possessionis, ad quam parum interest iuste quis, an iniuste possideat, rectè dixit Innocentius in presentibus, possessionem plus facti, quàm iuris continere; inspecto verò jure, quod ex ea resultat, plus juris quàm facti continet, cap. dilecto 28. de verb. sign. prosequuntur latius Donellus lib. 5. comment. cap. 6. ubi Osvaldus luter. H. Faber in ration. ad dictam legem denique 19. Pichardus in princip. insit. de interd. num. 77. Valentia lib. 1. illustratum, tract. 2. cap. 2. num. 41. & tract. 3. cap. 3. num. 5. Ramirez de Prado ad Martialis lib. 4. epigram. 8. Merenda lib. 2. controuv. cap. 19. num. 31. Mindanus de acquir. possess. cap. 13. Cujacius lib. 17. observ. cap. 24. D. Hieronymus de Oroz lib. 4. de apibus iuris, cap. 14. num. 7. D. Josephus de Retes in repetit. praelect. de acquir. possess. cap. 6. consert. 1.

CAPVT VII.

Idem Magistro Honorio Archid. (a) Richemundia.

Post electionem, & confirmationem ven. fr. n. Episcopi Elien. (b) vacante Archid. Richemundia, quem tenuerat, cum id ad ven. fr. n. Eboracen. (c) Archiepiscopi notitiam pervenisset, agentis tunc in partibus cismarinis, eum tibi propria liberalitate concessit, dans Capitulo suis litteris in mandatis, ut te in Archid. sicut mos est, recipere procurarent, cujus noluerunt mandato parere propter huiusmodi rationes, quia videlicet bonæ mem. C. PP. præd. nost. inter alia, quæ Decano, & Capitulo Eboracen. suo privilegio noscitur indulgisse, ordinationem quoque Canonicorum, seu personarum, sicut ab ipsa fundatione loci erat hætenus observatum, liberam esse decrevit, ut videlicet idonea, & honesta persona, cui Archiepiscopus vacantem in Ecclesia Eboracen. præbendam, vel dignitatem duceret conferendam, secundum antiquam ipsius Ecclesiæ consuetudinem præsentaretur Capitulo, & Decano. Et infra: Et si quis contra consuetudinem ipsam antiquam, & approbatam, in Ecclesia ipsa esset per aliquem introductus, nec pro persona, nec pro Canonico haberetur. Quod si Episcopus vacantem in Ecclesia ipsa præbendam, vel personatum infra terminum Laterani Concilii, secundum formam canonicam præscriptam, canonica admonitione præmissa, personæ idoneæ non conferret, liceret Decano, & Capitulo auctoritate Apostolicâ, nullius contradictionis, vel appellationis obst. illud iuxta ejusdem Concilii statuta conferre. Cum igitur in litteris Archiepiscopi directis Capitulo, Decani mentio nullatenus haberetur, per cujus manum debeas in Capitulo investiri, ejus mandato fuit merito contradicendum. Et infra: Ipsius igitur institutione propter præmissas rationes, & alias à Capitulo reprobata, ipsi ne juris sui dispendium sustinerent, intelligentes etiam Archidiaconatus ipsius donationem ad eos, tam auctoritate Laterani Concilii, quàm indulti sibi (d) privilegii devolutam, habito prudenter consilio, illum dil. fil. R. de sancto Eadmundo unanimiter contulerunt, investientes eundem de ipso, prout mos est, & solemniter installantes. Processu vero temporis præfatus Archiepiscopus ab Apost. Sed. rediens in Normandiam post resignationem & abjuracionem à te factam, & receptam ab ipso, eidem R. Archid. contulit antedictum. Petebat igitur ab impetitione penitus absolvi, & Archidiaconatum ipsum, tam ratione primæ, quàm secundæ concessionis tibi rationabiliter assignatum per Sed. Ap. confirmari. Ad cuius objectiones ex ordine taliter respondebas, quod licet Decani mentio in litteris Archiepiscopi directis Capitulo expressè facta non fuerit, non tamen ob hoc exclusus videri poterat, vel debebat, sicut pars propo-

nebat